

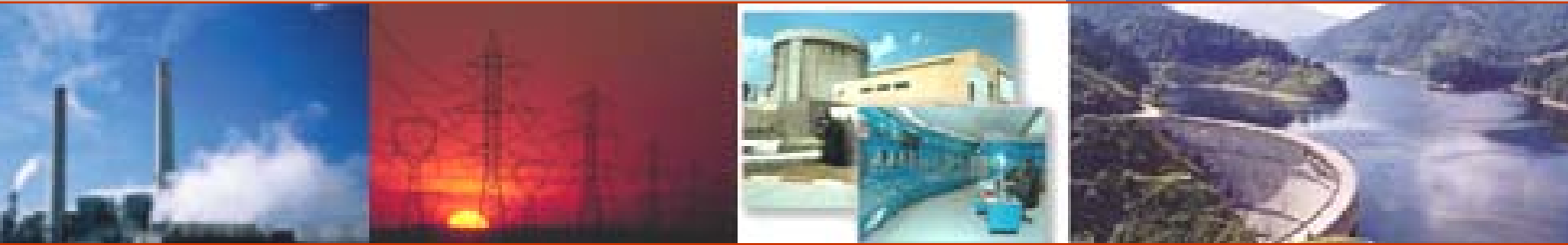
*Un an de functionare a
pietei de electricitate
în noua structura*

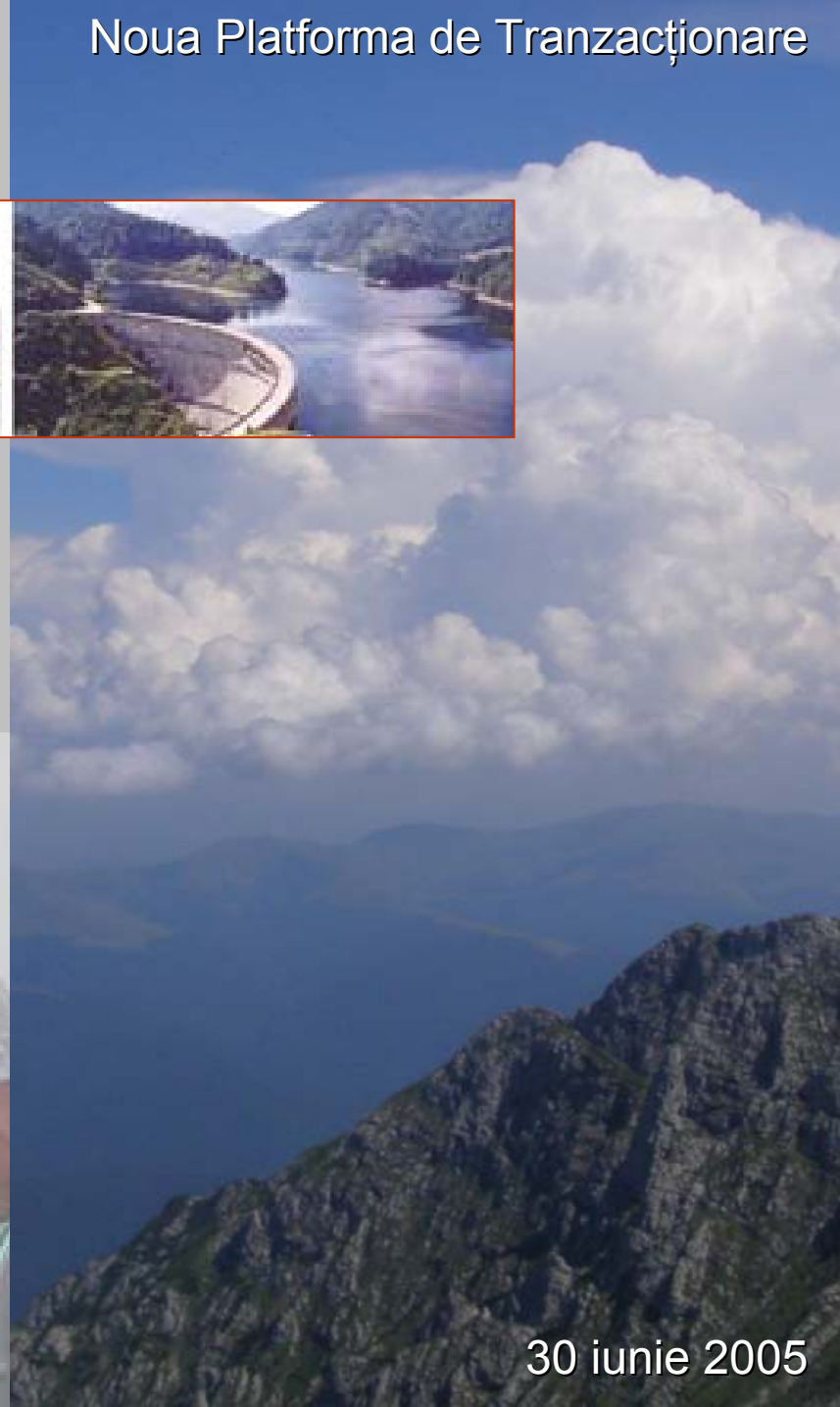
Sase ani de administrare 2000 - 2006

Conceptul multi-piață

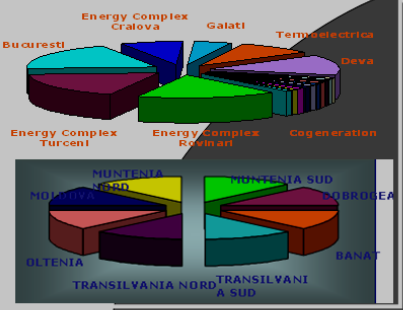
Contracte bilaterale
Piața pentru ziua următoare
Autoprogramare
Piața de echilibrare

Dupa 1990, consumul a scazut, excesul de capacitate incurajand concurenta

Lansarea pietei spot inaintea privatizarii

Productie termo

Distributie

2000 – 2005 Cresterea gradului de deschidere

Specificul Romaniei

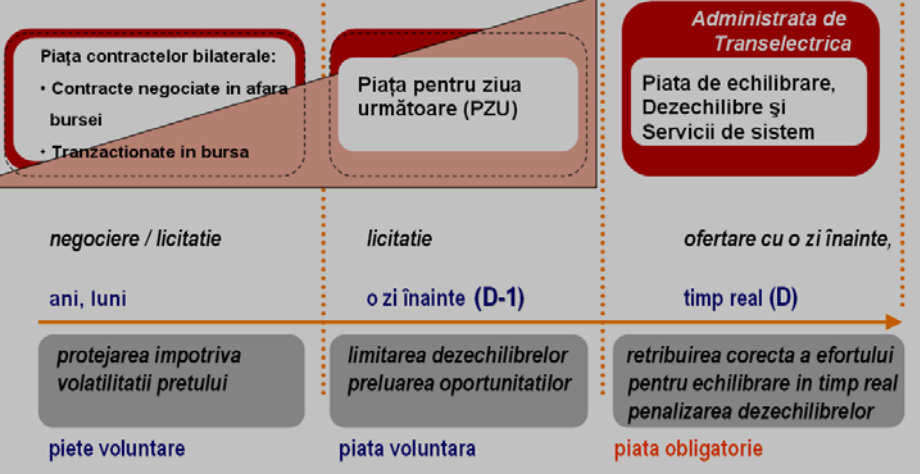
Piața angro de energie electrică

Piata romana de energie electrica

OPCOM: Operator de decontare

Piete si produse diferite pentru momente de timp de livrare diferite

2000 - 2006

Noua Platforma de Tranzactionare

Lasand la o parte faptul ca principalele sisteme tehnice functioneaza corect (chiar daca sunt sigur ca veti avea de facut fata provocarilor in continuare), sunt in mod special fericit sa vad ca noua piata a fost bine primita de catre participanti. Obtinerea unei participari de aproape 12% in prima zi de tranzactionare este un tel la care multe din bursele de energie din Europa au aspirat mult timp sa-l atinga. Sper ca acesta este un semn bun ca noua piata va fi bine acceptata si se va constitui ca un reper de analiza comparativa de incredere in primul rand pentru Romania si, in viitor cu speranta si pentru piata regionala.

Felicit intregul colectiv pentru munca si marile realizari pe care le-ati obtinut in ultimii ani. Sperand ca v-am fost de ajutor in acest proces, fiind gata sa o facem si in viitor, va vom sprijini cat timp adevarata munca va ramane intotdeauna oamenilor „din prima linie”.

Christian Hewicker, KEMA Consulting

Va rog sa-mi permiteti sa va felicit cu ocazia acestei lansari de succes. OPCOM a putut atinge aceasta dupa o munca foarte grea a personalului sau de-a lungul ultimilor ani. Suntem foarte incantati sa vedem ca o participare de 11% a fost realizata in prima zi de operare. Acesta este foarte promitator pentru viitor. Suntem mandri ca am putut sa sprijinim OPCOM sa atinga toate acestea si dorim sa va ajutam si mai departe in viitor.

Guus Versmissen, KEMA International

“Suntem foarte impresionati de volumele atinse in aceste prime zile de iulie (si de cota de piata corespunzatoare). Este foarte bine si in numele Nord Pool Consulting va felicit pentru primele zile de succes intr-un nou mediu de afaceri spot.

Vom continua impreuna pe aceeasi cale in anii urmatori!”

Jan Vidar Thoresen si colegii de la Nord Pool Consulting AS

“Sincere felicitari! Nu-mi pot imagina cat de grea a fost munca pe care ati depus-o cu totii in ultimile cateva luni. Sunteti un grup atat de dedicat si talentat si trebuie sa fiti cu totii foarte mandri.”

William R. Derasmo, Troutman Sanders LLP

Felicitari pentru lansare.

Claire Williams, ELEXON Limited, Secretar APEX

“Felicitari pentru lansarea cu succes”

Torger Lien, Nord Pool ASA, Norvegia

“Felicitari si toate cele bune.”

Bernd Menzel, EEX, Germania

“Felicitari pentru succesul lansarii noului vostru sistem. Acesta este chiar o realizare pe care noi putem sa o apreciem avand experienta unor situatii similare.”

J-F Conil-Lacoste, Powernext SA, Franta

“Aceasta este intr-adevar un eveniment important in dezvoltarea OPCOM. Felicitari intregului personal OPCOM, unul dintre cele mai profesioniste pe care le-am intalnit, cu o atitudine care dovedeste ca poate face totul.”

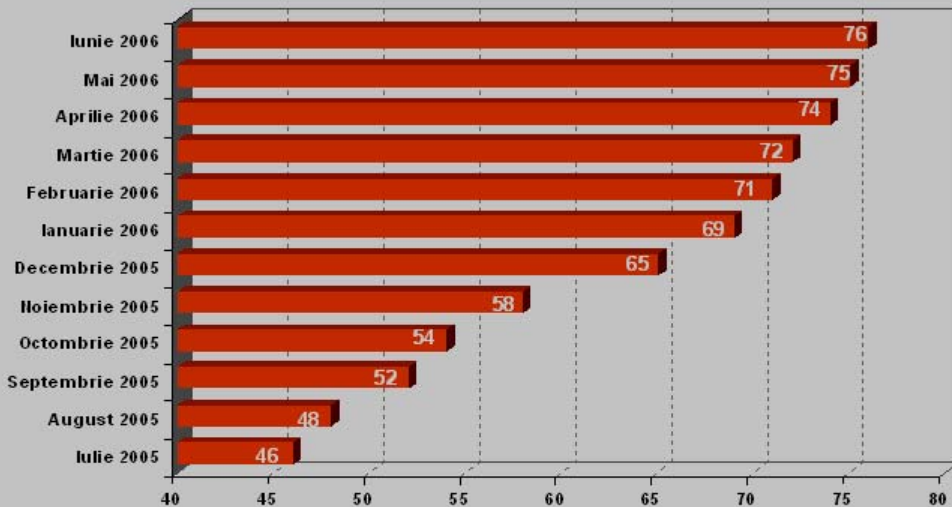
Mohinder Gulati, Banca Mondiala

“Felicitari pentru implementarea noului sistem de tranzactionare.”

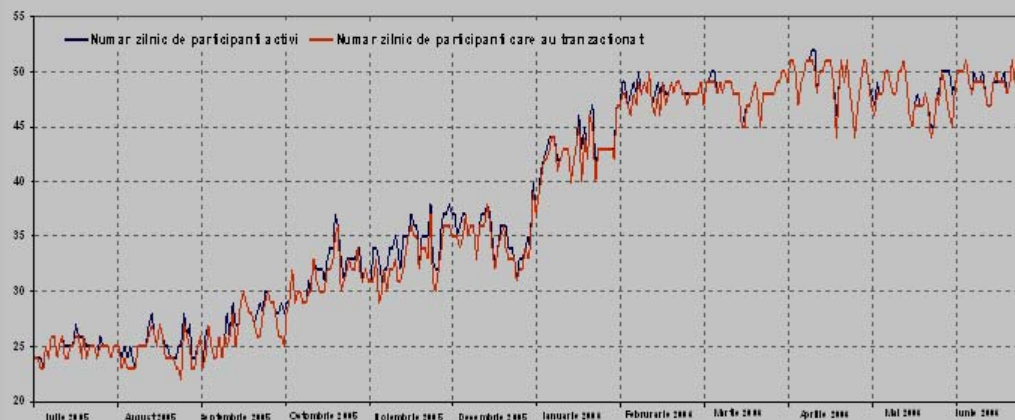
Pekka Salminen, Banca Mondiala

30 iunie 2005

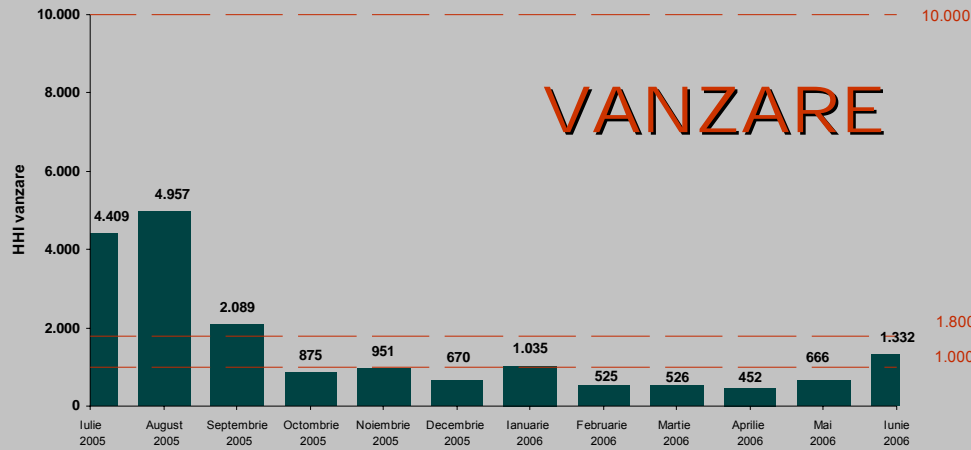
Participarea la piata spot

O medie zilnic de 39 participanti activi

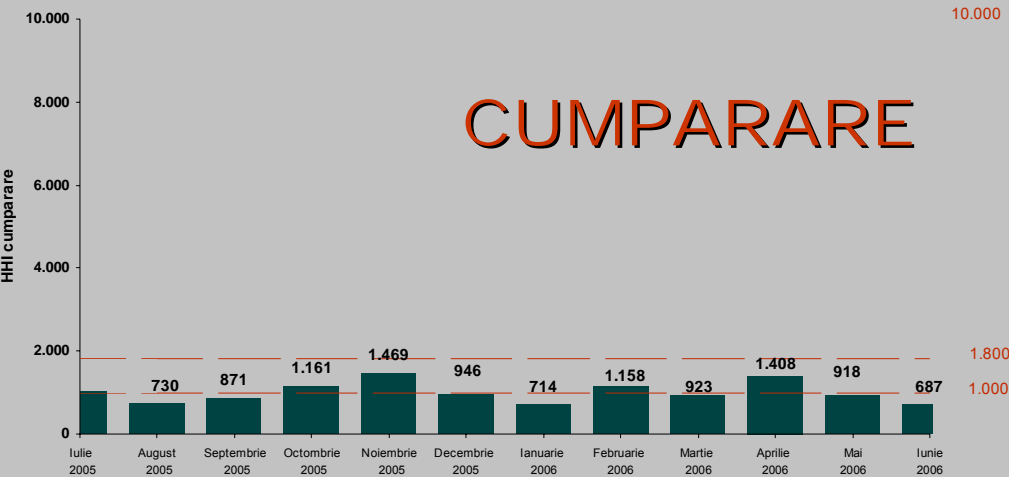

30 iunie 2005 – 30 iunie 2006

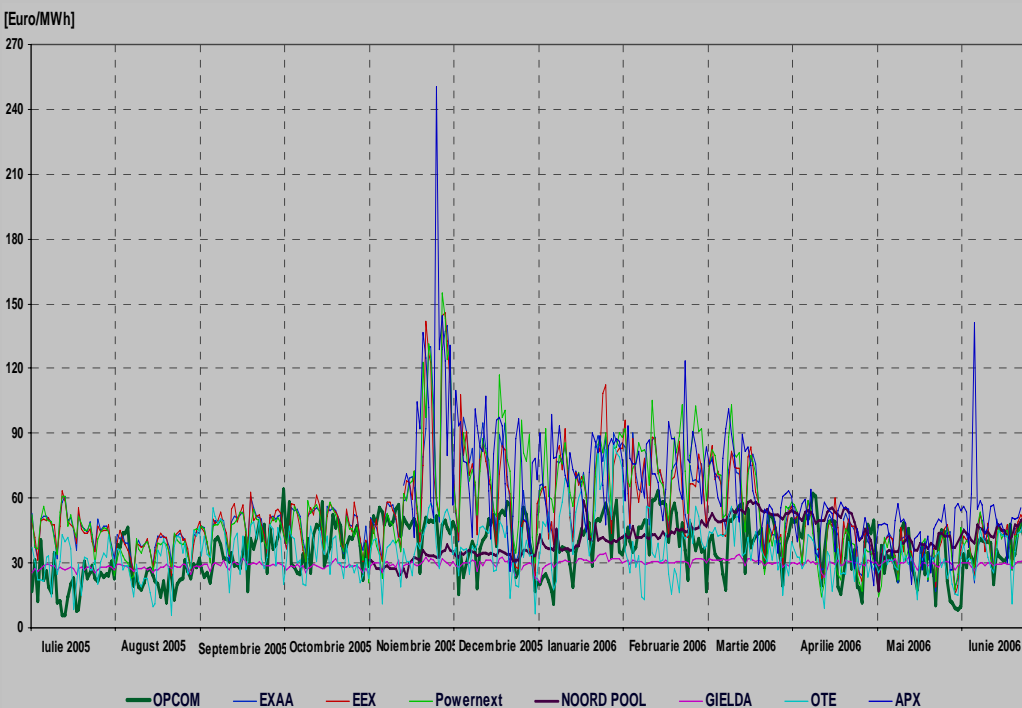
0 - 1000
1000 - 1800
1800 - 10000

nu exista concentrare
concentrare moderata
concentrare excesiva

O medie anuala de 36,4 Euro/MWh

30 iunie 2005 – 30 iunie 2006

Valoare anual tranzacții: 497.012.768,47 lei
139.613.081,97 Euro

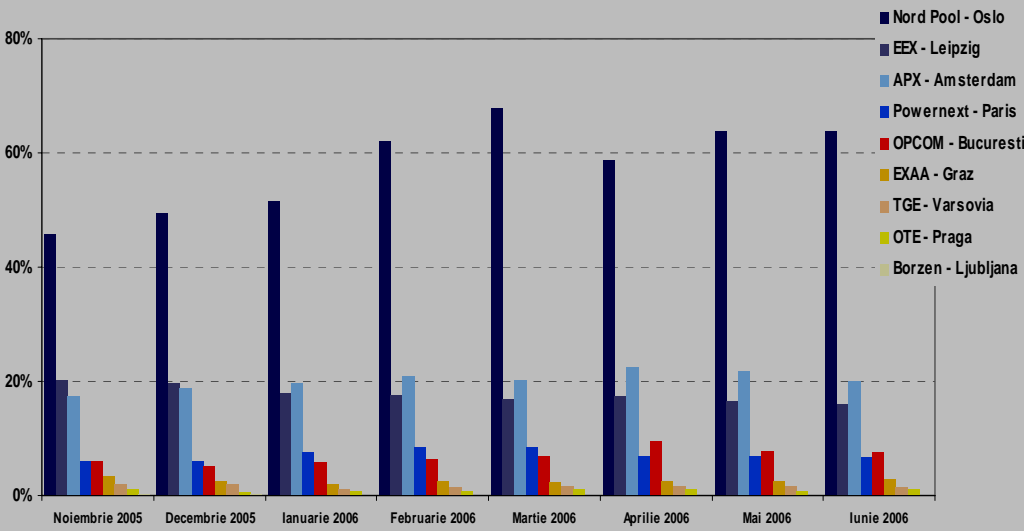
Preț mediu: 129,77 lei/MWh
36,40 Euro/MWh

Volumul tranzacționat anual: 3.642.791,552 MWh
Volumul mediu orar: 416 MWh

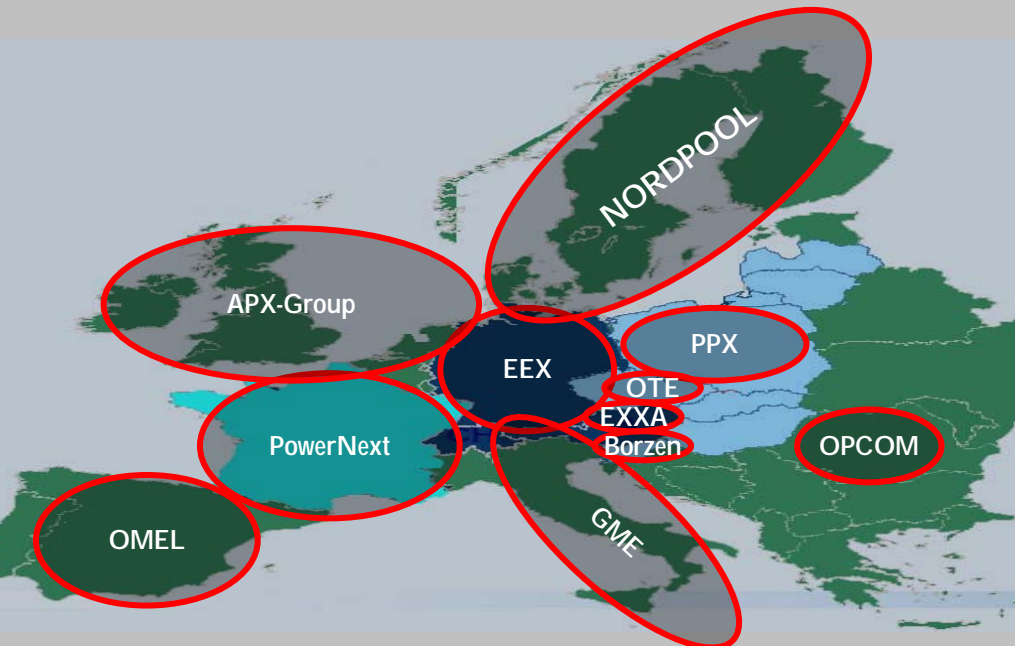

Bursele din Europa. Cota pieței spot.

PZU reprezintă 6,99% raportat la consumul net in România

30 iunie 2005 – 30 iunie 2006

Recorduri de tranzacționare la Bursa de electricitate din țara noastră

Bursa de ZIARUL FINANCIAR

● OPCOM București se află pe locul doi în Europa după prețul scăzut al energiei după volumul mediu tranzacționat

În zilele de 30-31 martie Piața pentru Ziua Următoare (Spot) din România a înregistrat recorduri în tranzacțiile zilnice cu energie electrică. Pentru primul nou luni de la lansare, tranzacțiile pe Piața pentru Ziua Următoare (PZU) înregistrează un volum total de 2.626.573 MWh - ceea ce reprezintă o cotă de 6,59% din consumul net prognozat - și o valoare totală ce depășește 362 milioane lei (pe-

ste 100 de milioane de euro). Prețul mediu este de 132,17 lei/MWh (36,91 eur/MWh), iar numărul mediu de participanți activi în această perioadă a fost de 35, în condițiile în care sînt înregistrați 72 de participanți. Volumul mediu tranzacționat în luna martie a fost de 444 MWh/h, reprezentînd o cotă de 6,89% din consumul total. În această perioadă, au efectuat tranzacții, în medie, 48 de parti-

cipani: 2 activi/zi, informația comunicată de către Operatorul Pieței de Energie Electrică România (OPCOM), trar redacției. În ultima zi a lunii tr s-au înregistrat valori r pentru ultimele opt luni la mul total tranzacționat (11 MWh) și la volumul mediu zactționat (1685,304 MW. Aceste valori au fost dej doar în urma lună de

Energia electrică va fi vîndută doar prin intermediul bursei OPCOM

Contractele de vânzare de energie electrică au provocat o serie de speculații și tocmai de aceea în

Firmele vor putea face cereri de achiziționare de energie pe platforma Opcom

Firmele interesate de achiziționarea unor cantități de energie electrică vor putea depune cereri de ofertă pe o platformă de tranzacționare administrată de operatorul pieței de electricitate, societatea Opcom, măsura fiind în curs de aprobare, potrivit directorului general al companiei, Victor Ionescu.

Opcom a lansat în luna decembrie a anului trecut "Piața centralizată a contractelor bilaterale" pentru vânzarea energiei electrice, pentru a asigura o platformă transparentă de încheiere a acestui tip de acord.

Măsura a fost luată după ce președintele Traian Băsescu a criticat, în vară, decizia de devansare a calendarului de deschidere a pieței de energie și absența unor reglementări clare în noile condiții de piață, precum și posibilitatea unor furnizori de a monopoliza energia cea mai ieftină, produsă de Hidroelectrică.

La data lansării platformei respective, ministrul Economiei și Comerțului, Codruț Șereș, a precizat că va recomanda producătorilor din subordine să utilizeze această metodă de încheiere a contractelor de vânzare a energiei electrice.

Serviciul de tranzacționare funcționează după reguli apropiate burselor de mărfuri. Astfel, în cadrul pieței de electricitate:

- 1. Oferta de electricitate
- 2. Oferta de cumpărare, iar
- 3. Atât prețurile, cât și termenii de desemnat vor fi publicate în timp real.
- 4. "Cea mai ieftină ofertă va fi acceptată (n.r. - firmele).
- 5. Prețurile derulate pe piață vor fi instrument fuzibile de energie electrică.
- 6. Ei s-ar putea să fie în domeniul Energiei (ANRE) un proiect care să permită consumatorilor eligibili să vină cu propriile lor cereri de ofertă pe această platformă de tranzacționare.
- 7. Potrivit lui Alexandru Săndulescu, director în cadrul ANRE, consumatorii eligibili preferă încă să achiziționeze energie electrică print-un intermediar, deoarece contractul direct cu producătorul poate însemna anumite proceduri complicate.
- 8. Una dintre cele două părți trebuie să încheie o serie de acorduri pentru echilibrare cu compania Transelectrica, să cumpere servicii de sistem prin care să se asigure că nu va produce dezechilibre în cazul în care nu consumă cantitatea de energie contractată, la care se adaugă o serie de alte costuri.
- 9. "Este foarte comod pentru ei (n.r. - consumatorii eligibili) să meargă la un furnizor care are în portofoliu mai mulți clienți și deci poate face compensări între plus și minus la consumurile reale înregistrate de aceștia", a explicat directorul de furnizare al Electrica, Ion Lungu.

PREZENT

Anca Sofran

România are o piața a energiei care se mută în care producătorii și furnizorii

Săptămâna Financiară

Piața de energie se muta în ring!

Jucătorii de pe piața de energie vor intra, peste câteva zile, într-un regim reglementat mult mai clar, dar mai ales mult mai transparent. „Baietii destepți” la care făcea referire presa din zilele noastre, vor avea acces la informații care facă referire la prețurile și condițiile contractelor preferențiale cu Hidroelectrică sau Nuclearelectrică, la prețurile soarelui, pentru ca apoi să revindă energia la tarife mult mai mici. Deocamdată, 41 de furnizori de energie, 23 de producători și aproape 200 de consumatori eligibili joacă sub arbitrajul OPCOM.

Liberalizarea pieței de energie a devansat, în acest an, procentul planificat de 53%, ridicându-se la 83%, iar din 2006 gradul de deschidere a pieței va ajunge la 100%. Ceea ce speculatorii așteptau cu sufletul la gură s-a realizat practic, numai că nu așa cum voiau ei. Exporturile de energie ieftină de până acum puteau fi urmate după liberalizarea completă de vânzare de energie și pe piața internă la prețuri „dirijate” de către jucătorii stapani pe felie, acei baieti isteti despre care vorbise Traian Basescu. Chiar dacă mai exista încă portofolii de scapare, un lucru este cert: începând cu 1 decembrie 2005, furnizorii de electricitate detinuti de stat vor utiliza sistemul de vânzare pus la cale de către operatorul pieței de energie electrică OPCOM, sistem care, în câteva luni, va deveni bursa de electricitate din România, iar în perspectiva chiar o bursa regională. Participarea la această piață este o recomandare, dar dacă vine de la ministru ea devine obligatorie pentru sectorul de stat”, a declarat ministrul economiei Codruț Șereș. Dacă în ordin, cu plăcerea, completăm noi, iar companiile aflate în proprietatea statului nu au decât să se conformeze. Ce se va întâmpla cu contractele semnate deja și care au o perioadă de valabilitate mai mare de un an rămâne de văzut. Oricum, principalul producător de energie ieftină din România, compania Hidroelectrică, a început să-și revizuiască deja contractele bilaterale.

Dupa model englezesc, compania OPCOM a fost înființată din anul 2000, după ce fostul RENEL pierdea monopolul energiei electrice și responsabilitatea pentru livrarea ei, iar gradul de deschidere a pieței către concurență a fost stabilit la 15%. Activitățile de producție, transport și distribuție au fost descentralizate, rolul OPCOM fiind acela de administrator al pieței de energie ce urma să se nască. Modelul după care s-a inspirat noua organizare a domeniului a fost

Piața angro de energie electrică este formată

Piața concurențială ce reflectă gradul de libertate sunt încheiate între producătorii și prețurile stabilite de Autoritatea Națională (ANRE). Segmentul concurențial include piața spot și piața de echilibrare. Deși, în realitate, acesta nu depășește orii eligibili au reușit să își schimbe funcția negociat sub cel reglementat. Principala activitate la prețuri competitive.

cantități de energie din cele vehiculate pe piața prin bursa de energie? Ponderea cea mai mare pe

ZIUA
 Editia electronică - primul jurnal românesc pe Internet!
 Social

Prima pagina
 Secțiuni:
 Pagina de gardă
 Editorial
 Eveniment actualitate
 Sport
 Suplimente:

SC OPCOM s-a impus ca administrator eficient al nișei de energie electrică din România
 Privatisierungsbehörde AFAPS zieht Bilanz
 Mehr als 10.000 Privatisierungen seit 1992

Dupa reorganizarea RENEL, in 1998, prin infiintarea C Nationale de Energie Electrica CONEL SA, a Societatei "Nuclearelectrica" SA si a Regiei Autonome pentru AC 13 iulie 2000 reorganizarea CONEL a continuat cu sej In societatile comerciale Termoelectrica SA, Hidroelec SA si CN Transelectrica SA - acestea din urma cu rolul

ZIUA
 Editia electronică - primul jurnal românesc pe Internet!
 Economic

Prima pagina
 Secțiuni:
 Pagina de gardă
 Editorial
 Eveniment actualitate
 Sport
 Suplimente:

Tara noastra ar putea coordona activitatile de pe piata energetica din Balcani
 Propunerea va fi lansata oficial la reuniunea regionala a energicienilor

Romania ar putea sa devina coordonator balcanic de energie, a declarat, ieri, din Romania ocazia reuniunii 2003, in Romania, ultimii ani, prc aplicarea teri, ultimi ani de europene in c economici din Reglementari: piata OPCOM; accesul la res- energie electr:

S-a dat startul pentru infiintarea Bursii de Energie Electrice din Romania
 Oportunitatea infiintarii unei burse regionale de electri in centrul atentiei sectorului energetic romanesc, dupa ce s-a acordat Comandamentului National de Transport a Energiei Electrice - Transelectrica un imprumut in valoare de 82 milioane dolari pentru finantarea a trei proiecte ale companiei, printre care si realizarea platformei de tranzactionare bursiera, in perspectiva crearii unei burse regionale de energie. Platforma de tranzactionare bursiera va fi realizata pentru OPCOM, societatea care va administra piata angro de energie electrica din Romania si determina obligatiile de plata in

Consulting-Vertrag für künftige Energie-Börse
 Börse soll Ende 2005-funktionsbereit sein

Bukarest (ADZ) - Transelectrica SA und die Energie-Consulting-Firma für den Aufbau der Energie-Börse International und Nord Pool Consulting, unterzeichnet Euro angegeben. Der Consulting-Vertrag für die nur funktionsbereit sein soll, wird aus einem Wettbewerb-Auflauf der Börse nach Worten von Generaldirektor-Verfügung. Derzeit ist der rumänische Strommarkt-Börse können Stromlieferanten und -abnehmer in der Börse sollen 10 bis 15 Prozent des Innenbedarfs werden. Auch ausländische Anbieter können die B-Gesellschaft IEMA International ist auf technische Pool Consulting wurde 1999 gegründet, beteiligt d-schwedische Energiebörse Nord Pool und die Strom-Consulting-Konsortium gehören nach Staatnel und-Fingrid sowie die Europäische Energiebörse in Leipzig

Washington, prevede ca rambursarea creditului spozitie si o perioada de gratie de patru ani. "Contractica", a apreciat directorul general al companiei

Extrem de scurta, primele discutii cu Banca Mondiala au avut loc in decembrie 2002, a mai spus Jean Constantinescu

Compania de transport a energiei electrice Transelectrica si operatorul pietei de energie OPCOM au semnat o valoare de 6,3 milioane euro cu un consorțiu condus de compania KEMA International si Nord Pool Consulting pentru a fi realizata Bursa de energie balcanica. Bursa va deveni operationala in 2005, cand in luna ianuarie se va realiza tranzactionare, cea fizica, urmand ca in a doua jumatate a anului sa fie functionala si platforma de tranzactionare

EurActiv
 The professional & local website

Home | Despre EurActiv | Harta Siteului | Contact | Sponsorizare | Publicitate

Week 2 Septembrie 2005
 Pagina 11 din 100
 Home - Mediu & Energie - Politici energetice

Proiecte energetice romanesti la Luxemburg
 28 Iulie 2005

Ministrul Economiei si Comerțului participa la reuniunea Consiliului UE pentru Energie de la Luxemburg, unde readuce in discutie propunerea de a infiinta la Bucuresti o bursa de energie pentru regiunea balcanica.

09:15

Stiri

Ministrul Seres va prezenta perspectiva integrării pe pi Economici si Comerțului de nationala de energie vizeaza sectorului energetic, libera participarea la proiecte eu

Potrivit Ministerului Economiei liberalizare a pietei de ene obligatiile indreptata marita

Bursa de energie balcanica va functiona in Romania

Compania de transport a energiei electrice Transelectrica si operatorul pietei de energie OPCOM au semnat o valoare de 6,3 milioane euro cu un consorțiu condus de compania KEMA International si Nord Pool Consulting pentru a fi realizata Bursa de energie balcanica. Bursa va deveni operationala in 2005, cand in luna ianuarie se va realiza tranzactionare, cea fizica, urmand ca in a doua jumatate a anului sa fie functionala si platforma de tranzactionare

Ausland

Europäische Energiemärkte: Handel am rumänischen Spotmarkt eröffnet

Kathrin Kehrer, Christian Hewicker – KEMA Consulting GmbH, Bonn

Geschäftliche Aktivitäten und der Erwerb von Beteiligungen in südosteuropäischen Strommärkten stehen großer deutscher Energieversorger fortschreitenden Liberalisierung in dieser zusätzlich an Attraktivität. Die Börse OPCOM strebt an, zum Modell zu werden.

Am 30. Juni 2005 veröffentlichte OPCOM S.A., der Betreiber der rumänischen Strombörse, die Ergebnisse des ersten offiziellen Handelstages am Spotmarkt und erreichte damit einen Meilenstein des zur Zeit laufenden umfangreichen Reformprogramms „New Trading Platform“. Die bisherigen Handlungsergebnisse belegen die gute Akzeptanz der Börse im Markt, wie die Grafiken unten und auf der nächsten Seite verdeutlichen (1 EUR = 3.59127 RON).

Romanian bourse snags 7pc of market

Opcom, the Romanian power exchange, claims that despite the infancy of its new spot market mechanism it has grabbed a significant share of the country's power market.

In the first five months of trading, the share of Romanian power consumption that was traded through the exchange has been an average of 7.05pc. The remaining majority is done through bilateral deals or balancing contracts, according to Opcom.

In the first five months of operation, an average of 400MW has been traded each hour, the bourse says, and the month-on-month volume has remained constant despite prices rising and a number of participants joining the exchange.

Opcom began trading on 30 June this year. Trading opens at 7am local time (GMT +2), and closes at 11am, and is solely for day-ahead power contracts.

Opcom is a voluntary exchange, which had around 25 participants when it launched. This number has grown, and there are currently 65 registered participants, of which an average of 35 is active each day, according to Opcom.

Im Januar 2004 war bereits ein Marktanteil von 40% erreicht. Das von zahlreichen Privataus Termoelectrica und ständernen Verteilnetzbetreiber geprägt, u.a. EN und die italienische Electrica Moldova bzw. t und Electrica Dobroder sich in diesem Jahr ogar verstärkt. rechtigt für den Handel sind zur Zeit alle Unterhe von der Regulie-lizenziert sind und die ngungen von OPCOM auch der Abschluss rvertrages sowie die finanzielle Sicherhei zur Zeit 42 registrier- erhalten Zugang zum des französischen Her-

1.7 TWh traded on Romanian Day-ahead market since platform launch

1.7 TWh has traded on Romania's Day-ahead power market since the launch of its new trading platform last July, according to market operator OPCOM. This accounts for 6.72% of Romania's annual consumption.

During the July-December period 65 members were

registered to trade on the Day-ahead market, with an average of 30 companies being active of any one day (the peak being 38).

The average spot price over the period was EUR 34.94/MWh. GR ●

OPCOM launches green certificates – bilateral, monthly contracts to come

Romania's electricity market operator OPCOM has launched trading on the Centralized Green Certificates Market (CGCM), it announced on Wednesday.

The first trading session was on 16th November 2005, with the certificates, issued by the Romanian transmission system operator Transelectrica, to be traded on a monthly basis.

The certificates, with one issued per 1 MWh of electricity to be delivered in Romania generated from renewable

sources, are to support the growth of renewable electricity generation.

Romania's government-set quotas for renewable electricity generation is to rise from 0.7% of generation in 2005, to 5.26% in 2008 and to 8.3%/year in 2010-2012, OPCOM said.

OPCOM also announced that on 1st December 2005 OPCOM is to launch the Centralized Bilateral Contract Market (CBCM) "in order to create a transparent framework"

30 iunie 2005 – 30 iunie 2006

Romania power sector liberalization

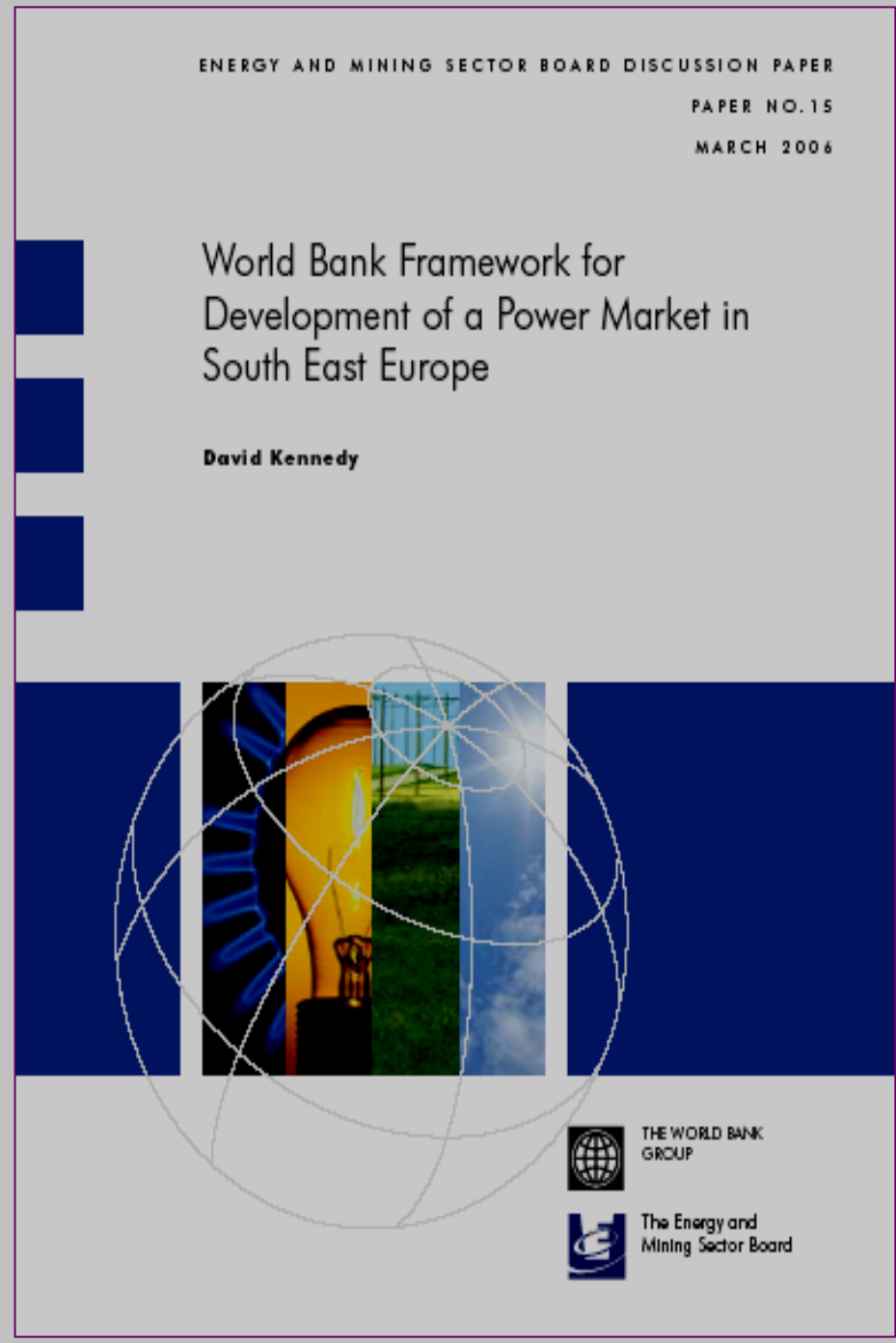
The Romanian power sector was restructured through unbundling of the vertically integrated power company to separate generation, transmission and distribution companies, a process that took place during the period 1998-2000. In addition to vertical unbundling, there was splitting of companies within generation (a number of thermal generation companies together with a hydro generation company have been established). The independent power sector regulator – “ANRE” - was established in 1998.

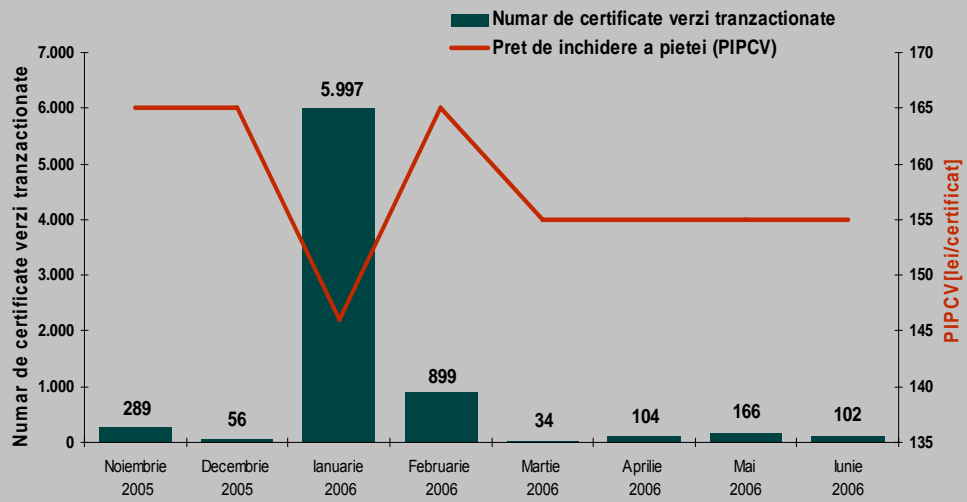
Market liberalization started in 2000 with the establishment of a day ahead market. New trading rules were developed in 2003 / 04 and a commercial code was adopted in 2004. Also during 2004 a new IT platform was put in place, and training for market participants was provided.

In 2005 a two sided day ahead auction operated by the Romanian market operator – “OPCOM” - was introduced (i.e. based on both demand and supply side bids). Other innovations at this time include the operation of a balancing market, the introduction of a bilateral contracts and green certificates markets.

The level of liquidity in the day ahead market is comparable with power markets in EU member states. Of 62 registered participants, 29 are active daily, with the maximum recorded number of daily participants at 38. The average hourly trade is around 400 MWh, representing around 7% of total demand.

Given the level of liquidity, the Romanian day ahead market provides a benchmark price for the South East Europe power market. OPCOM intends that market participation will be extended to neighboring countries in a phased manner.

Piața centralizată pentru certificate verzi

46 participanți înregistrați

16 noiembrie 2005

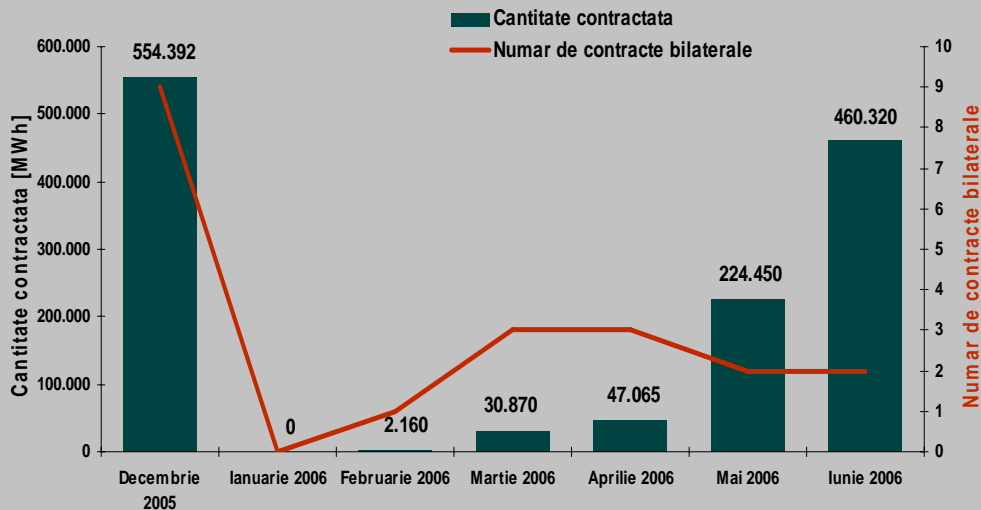
Piața centralizată a contractelor bilaterale

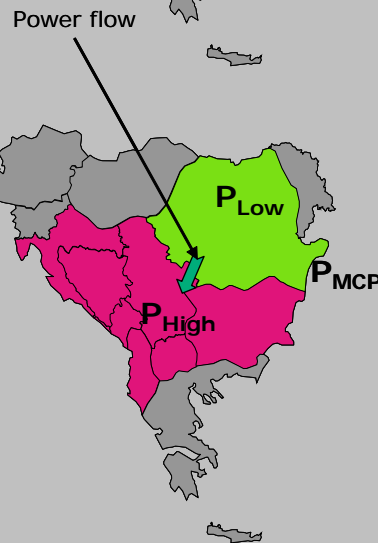
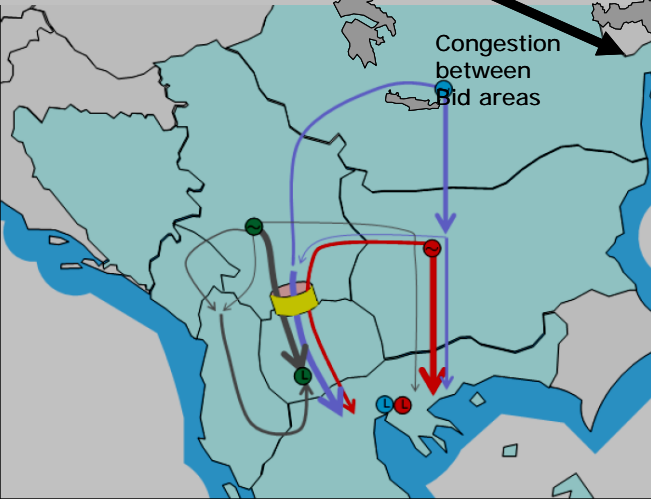
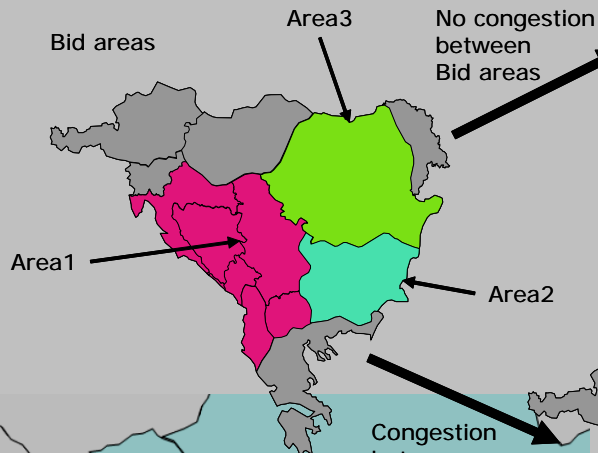
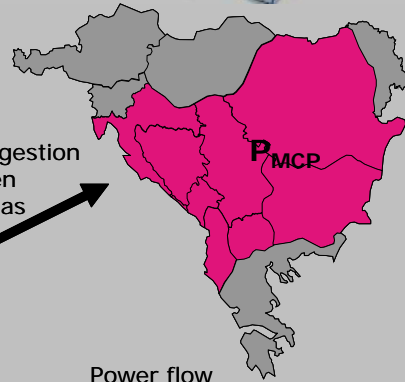
57 participanți înregistrați

8 decembrie 2005

Organizarea bursei regionale

NordPool Consulting

World Bank

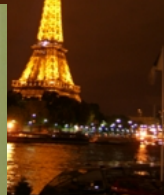

Areva T&D

Powernext, Paris

KEMA Consulting

KEMA Consulting

World Bank

EEX, Leipzig

NordPool, Lysaker

OMX Technology

NordPool Consulting

România în Europa
Europa în România

București, Hristo Botev 16-18

“earning every Day-Ahead
your trust”

Noi... și ai noștri